

Mrk

Chapter 7

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες
Lan sami-nglempak dhateng Panjenenganipun para- tiyang-Farisi lan sawatawis
[G2532](#) [G4863](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5330](#) [G2532](#) [G5100](#)
- τῶν γραμματέων, ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων;
saking- para-ahli-Kitab, ingkang-rawuh saking Yérusalèm;
[G3588](#) [G1122](#) [G2064](#) [G0575](#) [G2414](#)

Nuju ing sawijining dina ana wong Farisi sagrombolan lan ahli Toret sawatara teka saka ing Yerusalem, padha sowan ing ngarsane Gusti Yesus.

- 2 καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖς
lan sasampunipun-ningali sawatawis saking- para-murid Panjenenganipun bilih najis
[G2532](#) [G3708](#) [G5100](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3754](#) [G2839](#)
- χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτους, ἐσθίουσιν τοὺς ἄρτους,
asta, punika inggih boten-dipun-wisuh, sami-dhahar ing- roti,
[G5495](#) [G3778](#) [G1510](#) [G0449](#) [G2068](#) [G3588](#) [G0740](#)

Wong-wong mau padha nyumurupi sakabate Gusti Yesus sawatara anggone mangan nganggo tangan kang najis, yaiku ora wisuh dhisik.

- 3 οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, ἐὰν μὴ πυγμῆ
Para- amargi tiyang-Farisi lan sedaya para- tiyang-Yahudi, menawi boten kanthi-tliti
[G3588](#) [G1063](#) [G5330](#) [G2532](#) [G3956](#) [G3588](#) [G2453](#) [G1437](#) [G3361](#) [G4435](#)
- νίψωνται τὰς χεῖρας, οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν
wisuh ing- asta, boten dhahar, nyepengi ing- adat-istiadat saking-
[G3538](#) [G3588](#) [G5495](#) [G3756](#) [G2068](#) [G2902](#) [G3588](#) [G3862](#) [G3588](#)
- πρεσβυτέρων;
para-piniseperuh;
[G4245](#)

Sabab wong Farisi iku kayadene wong-wong Yahudi liyane, sadurunge mangan, wisuh tangan dhisik, amarga padha nggondheli adat tata-carane para leluhure,

- 4 καὶ ἀπ' ἀγορᾶς, ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν; καὶ ἄλλα
lan saking pasar, menawi boten dipun-sèlèh boten dhahar; lan sanès
[G2532](#) [G0575](#) [G0058](#) [G1437](#) [G3361](#) [G0907](#) [G3756](#) [G2068](#) [G2532](#) [G0243](#)
- πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ
kathah wonten ingkang sami-tampi dipun-cepengi, pandilah cangkir-cangkir lan
[G4183](#) [G1510](#) [G3739](#) [G3880](#) [G2902](#) [G0909](#) [G4221](#) [G2532](#)
- ξεστῶν καὶ χαλκίων «καὶ κλινῶν».
panci-panci lan piring-tembaga «lan amben».
[G3582](#) [G2532](#) [G5473](#) [G2532](#) [G2825](#)

lan manawa mulih saka pasar, sadurunge mangan iya sesuci dhisik. Akeh ila-ila liyane maneh kang ditetepi, kayata: bab ngisahi tuwung, kendhi lan piranti-piranti tembaga.

5	καὶ Lan G2532	ἐπερωτῶσιν sami-ndangu G1905	αὐτὸν Panjenenganipun G0846	οἱ para- G3588	Φαρισαῖοι tiyang-Farisi G5330	καὶ lan G2532	οἱ para- G3588	γραμματεῖς, ahli-Kitab, G1122		
	Διὰ Kénging-punapa G1223	τί punapa G5101	οὐ boten G3756	περιπατοῦσιν lumampah G4043	οἱ para- G3588	μαθηταί murid G3101	σου Panjenengan G4771	κατὰ miturut G2596	τὴν ing- G3588	
	παράδοσιν adat-istiadat G3862	τῶν saking- G3588	πρεσβυτέρων, para-pinisepuh, G4245	ἀλλὰ nanging G0235	κοινᾶς najis G2839	χερσὶν asta G5495	ἐσθίουσιν sami-dhahar G2068	τὸν ing- G3588	ἄρτον? roti? G0740	

Mulane wong-wong Farisi lan para ahli Toret mau banjur padha matur pitakon: "Punapaa dene sakabat-sakabat Panjenengan sami boten ngenut ila-ilaning para leluhur kita, dene sami nedha mawi tangan najis?"

6	ὁ Ing- G3588	δὲ nanging G1161	εἶπεν ngandika G3004	αὐτοῖς, dhateng-tiyang-tiyang-punika, G0846	Καλῶς Leres G2573	ἐπροφήτευσεν sampun-martosaken G4395	Ἡσαΐας Yésaya G2268			
	περὶ bab G4012	ὑμῶν panjenengan G4771	τῶν para- G3588	ὑποκριτῶν, tiyang-lamis, G5273	ὡς kados G5613	γέγραπται, kaserat, G1125	ὅτι bilih G3754	Οὗτος Bangsa-punika G3778	ὁ ing- G3588	
	λαὸς rakyat G2992	τοῖς mawi- G3588	χείλεσίν lathi G5491	με Kawula G1473	τιμᾶ, ngajèni, G5091	ἢ ing- G3588	δὲ nanging G1161	καρδία manah G2588	αὐτῶν tiyang-tiyang-punika G0846	
	πόρρω tebih G4206	ἀπέχει tumrap G0568	ἀπ' saking G0575	ἐμοῦ. Kawula. G1473						

Paring wangsulane: "Ceples temen pamecane Nabi Yesaya ing ngatase kowe, heh, wong lamis! Sabab wis katulisan: Bangsa iki anggongone ngluhurake Ingsun kalawan lambe, nanging atine ngedohi Ingsun.

7	μάτην Tanpa-gina G3155	δὲ nanging G1161	σέβονταιί sami-nyembah G4576	με, Kawula, G1473	διδάσκοντες mulang G1321	διδασκαλίας piwulang G1319	ἐντάλματα pranatan G1778			
	ἀνθρώπων. manungsa. G0444									

TAnpa gawe anggongone ngabekti marang Ingsun, dene kang diwulangake iku pepakoning manungsa.

8	ἀφέντες Sasampunipun-nilar G0863	τὴν ing- G3588	ἐντολὴν dhawuh G1785	τοῦ saking- G3588	Θεοῦ, Gusti-Allah, G2316	κρατεῖτε panjenengan-nyepengi G2902	τὴν ing- G3588			
	παράδοσιν adat-istiadat G3862	τῶν saking- G3588	ἀνθρώπων, manungsa, G0444	<βαπτισμοὺς <pandilah G0909	ξεσῶν panci-panci G3582	καὶ lan G2532	ποτηρίων, cangkir-cangkir, G4221	καὶ lan G2532		
	ἄλλα sanès G0243	παρόμοια ing kang-sami G3946	τοιαῦτα kados-mekaten G5108	πολλὰ kathah G4183	ποιεῖτε>. panjenengan-tindakaken>. G4160					

Pepakoning Allah koklirwakake, lan netepi ila-ilaning manungsa."

9 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν
 Lan ngandika dhateng-tiyang-tiyang-punika, Sampurna panjenengan-nampik ing- dhawuh
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G2573](#) [G0114](#) [G3588](#) [G1785](#)

τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσετε.
 saking- Gusti-Allah, supados ing- adat-istiadat panjenengan panjenengan-jagi.
[G3588](#) [G2316](#) [G2443](#) [G3588](#) [G3862](#) [G4771](#) [G5083](#)

Panangadikane maneh mangkene: "Pinter banget kowe nyingkirake pepakoning Allah, supaya bisa netepi adat-tata-caramu dhewe.

10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν, Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν
 Musa amargi ngandika, Kajènana ing- barakipun panjenengan lan ing-
[G3475](#) [G1063](#) [G3004](#) [G5091](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3588](#)

μητέρα σου; καί, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτω
 ibunipun panjenengan; lan, Ingkang ngala-ala barak utawi ibu mawi-pejah
[G3384](#) [G4771](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2551](#) [G3962](#) [G2228](#) [G3384](#) [G2288](#)

τελευτάτω.
 dipun-tilar.
[G5053](#)

marga ana dhawuhe Nabi Musa mangkene: Sira ngajenana bapa-biyungira, lan sing sapa ngipat-ipati bapa-biyunge kudu diukum pati.

11 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ἐὰν εἴπη ἄνθρωπος τῷ πατρὶ
 Panjenengan nanging ngandika, Menawi ngandika manungsa dhateng- barakipun
[G4771](#) [G1161](#) [G3004](#) [G1437](#) [G3004](#) [G0444](#) [G3588](#) [G3962](#)

ἢ τῇ μητρὶ, Κορβᾶν, ὃ ἐστίν, Δῶρον, ὃ ἐὰν
 utawi dhateng- ibunipun, Korban, ingkang inggih, Pisungsung, punapa-kémawon menawi
[G2228](#) [G3588](#) [G3384](#) [G2878](#) [G3739](#) [G1510](#) [G1435](#) [G3739](#) [G1437](#)

ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῆς--
 saking kawula panjenengan-tampi--
[G1537](#) [G1473](#) [G5623](#)

Nanging kandhamu: Manawa ana wong kang matur barakne utawa biyunge: Gadhahan kula ingkang kenging kangge ngrukti panjenengan, sampun kangge kurban -- inggih punika pisungsung kagem Gusti Allah, --

12 οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ
 boten-malih panjenengan-lila piyambakipun punapa-punapa nindakaken dhateng- barakipun
[G3765](#) [G0863](#) [G0846](#) [G3762](#) [G4160](#) [G3588](#) [G3962](#)

ἢ τῇ μητρὶ,
 utawi dhateng- ibunipun,
[G2228](#) [G3588](#) [G3384](#)

ing kono wong mau wis ora prelu nindakake apa-apa kanggo barakne utawa biyunge.

13 ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν
 mbatalaken ing- pangandika saking- Gusti-Allah mawi- adat-istiadat panjenengan
[G0208](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G3862](#) [G4771](#)

ἢ παρεδώκατε. καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ
 ingkang panjenengan-paringaken. Lan ingkang-sami kados-mekaten kathah
[G3739](#) [G3860](#) [G2532](#) [G3946](#) [G5108](#) [G4183](#)

ποιεῖτε.
 panjenengan-tindakaken.
[G4160](#)

Dadi pangandikaning Allah kokorakake, jalaran kowe wis netepi ila-ila. Lan isih akeh bab liyane kang kaya mangkono, kang koktindakake.”

- 14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάλιν τὸν ὄχλον, ἔλεγεν
Lan sasampunipun-nimbali malih ing- tiyang-kathah, ngandika
[G2532](#) [G4341](#) [G3825](#) [G3588](#) [G3793](#) [G3004](#)
- αὐτοῖς, Ἀκούσατέ μου, πάντες, καὶ σύνετε:
dhateng-tiyang-tiyang-punika, Mirengna Kawula, sedaya, lan mangertosa:
[G0846](#) [G0191](#) [G1473](#) [G3956](#) [G2532](#) [G4920](#)

Gusti Yesus banjur nimbali wong akeh maneh lan padha dipangandikani: “Kabeh padha ngrungokna lan padha pikiren sing temenan.

- 15 οὐδὲν ἐστὶν ἕξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς
Boten-wonten punika saking-jawi saking- manungsa ingkang-mlebet dhateng
[G3762](#) [G1510](#) [G1855](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1531](#) [G1519](#)
- αὐτὸν, ὃ δύναται κοινῶσαι αὐτόν; ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ
piyambakipun, ingkang saged najisaken piyambakipun; nanging ingkang- saking ing-
[G0846](#) [G3739](#) [G1410](#) [G2840](#) [G0846](#) [G0235](#) [G3588](#) [G1537](#) [G3588](#)
- ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά, ἐστὶν τὰ κοινούντα τὸν ἄνθρωπον.
manungsa ingkang-medal, punika ingkang- najisaken ing- manungsa.
[G0444](#) [G1607](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2840](#) [G3588](#) [G0444](#)

Samubarang kang saka ing jaba lumebu ing manungsa, iku ora njalari najis, nanging apa kang metu saka ing manungsa, iku kang marakake najis.

- 16 <Εἶ τις ἔχει ὠτὰ ἀκούειν, ἀκουέτω>.
<Menawi sinten-kémawon kagungan kuping mireng, mirengnana>.
[G1487](#) [G5100](#) [G2192](#) [G3775](#) [G0191](#) [G0191](#)

[Sapa kang duwe kuping kanggo ngrungokake, ngrungokna!"]

- 17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων
Lan nalika mlebet dhateng griya saking ing- tiyang-kathah, sami-ndangu
[G2532](#) [G3753](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3624](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3793](#) [G1905](#)
- αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβολὴν.
Panjenenganipun para- murid Panjenenganipun ing- pasemon.
[G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3850](#)

Sawise Panjenengane sumingkir saka ing wong akeh mau lan lumebet ing sawijining omah, para sakabate banjur nyuwun katrangan bab tegese pasemon mau.

- 18 καὶ λέγει αὐτοῖς, Οὕτως καὶ ὑμεῖς
Lan ngandika dhateng-tiyang-tiyang-punika, Mekaten ugi panjenengan-sedaya
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3779](#) [G2532](#) [G4771](#)
- ἀσύνετοί ἐστε? οὐ νοεῖτε ὅτι πάν τὸ ἕξωθεν
boten-mangertos punika? Punapa-boten mangertos bilih sedaya ingkang- saking-jawi
[G0801](#) [G1510](#) [G3756](#) [G3539](#) [G3754](#) [G3956](#) [G3588](#) [G1855](#)
- εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι?
ingkang-mlebet dhateng ing- manungsa, boten saged piyambakipun najisaken?
[G1531](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3756](#) [G1410](#) [G0846](#) [G2840](#)

Nuli padha dipangandikani: “Apa kowe iya ora ngreti? Apa kowe ora ngreti, yen samubarang kang saka ing jaba lumebu ing manungsa iku ora bisa marakake najis,

- 19 ὅτι οὐκ εισπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλ' εἰς
 Amargi boten mlebet piyambakipun dhateng ing- manah, nanging dhateng
[G3754](#) [G3756](#) [G1531](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2588](#) [G0235](#) [G1519](#)
- τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται. καθαρίζων πάντα τὰ
 ing- weteng, lan dhateng ing- pakiwan medal. Sucèkaken sedaya ing-
[G3588](#) [G2836](#) [G2532](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0856](#) [G1607](#) [G2511](#) [G3956](#) [G3588](#)

βρώματα.
 dhahar-dhaharan.
[G1033](#)

| amarga ora lumebu ing sajroning ati, nanging lumebu ing weteng, banjur kabuwang ing pakiwan?" Pangandika iku mratelakake, yen sakabehe pangan iku kalal.

- 20 ἔλεγεν δὲ, ὅτι Τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο
 Ngandika nanging, bilih Inkgang- saking ing- manungsa ingkang-medal, punika
[G3004](#) [G1161](#) [G3754](#) [G3588](#) [G1537](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1607](#) [G1565](#)
- κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.
 najisaken ing- manungsa.
[G2840](#) [G3588](#) [G0444](#)

| Banjur nyambeti pangandika: "Apa sing metu saka ing manungsa, iku sing marakake najis,

- 21 ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ
 Saking-lebet amargi saking ing- manah saking- manungsa ing- pikiran
[G2081](#) [G1063](#) [G1537](#) [G3588](#) [G2588](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3588](#) [G1261](#)
- οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, μοιχεῖαι,
 ingkang- awon medal, jina, nyolong, mejahi, laku-jina,
[G3588](#) [G2556](#) [G1607](#) [G4202](#) [G2829](#) [G5408](#) [G3430](#)

| sabab saka ing jero, saka ing sajroning atine manungsa, thukul sakabehing pikiran sing ala, kang lekoh, kadurjanan, gawe pati,

- 22 πλεονεξία, πονηρία, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς, πονηρός, βλασφημία,
 kèthaha, awon, akal-licik, hawa-nepsu, mripat, awon, panglacuran,
[G4124](#) [G4189](#) [G1388](#) [G0766](#) [G3788](#) [G4190](#) [G0988](#)
- ὑπερηφανία, ἀφροσύνη.
 gumunggung, bodho.
[G5243](#) [G0877](#)

| laku bandrek, srakah, piala, akal palsu, hawa-nepsu, meri, panyatur ala, gumedhe, tanpa budi.

- 23 πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται, καὶ κοινοῖ τὸν
 Sedaya punika ingkang- awon saking-lebet medal, lan najisaken ing-
[G3956](#) [G3778](#) [G3588](#) [G4190](#) [G2081](#) [G1607](#) [G2532](#) [G2840](#) [G3588](#)
- ἄνθρωπον.
 manungsa.
[G0444](#)

| Sakehe piala iki thukul saka ing jero lan marakake najis marang manungsa."

- 24 Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ὄρια Τύρου
 Saking-ngriku nanging sasampunipun-jumeneng, késah dhateng ing- wates Tirus
[G1564](#) [G1161](#) [G0450](#) [G0565](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3725](#) [G5184](#)
- (καὶ Σιδῶνος). Καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν, οὐδένα ἦθελεν
 (lan Sidon). Lan sasampunipun-mlebet dhateng griya, boten-sinten-sinten kepéngin
[G2532](#) [G4605](#) [G2532](#) [G1525](#) [G1519](#) [G3614](#) [G3762](#) [G2309](#)
- γυνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.
 mangertos, lan boten saged umpetan.
[G1097](#) [G2532](#) [G3756](#) [G1410](#) [G2990](#)

| Gusti Yesus banjur jengkar saka ing kono lan tindak menyang ing tlatahe kutha Tirus. Nuli lumebet ing sawijining omah lan ora karsa, yen ngantia kasumurupan ing wong, nanging rawuhe iku ora bisa kasidhem.

- 25 ἀλλ' εὐθύς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἦς
 Nanging énggal sasampunipun-mireng tiyang-èstri bab Panjenenganipun, ingkang
[G0235](#) [G2112](#) [G0191](#) [G1135](#) [G4012](#) [G0846](#) [G3739](#)
- εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθοῦσα,
 kagungan ing- putra-èstri-alit piyambakipun roh najis, sasampunipun-rawuh,
[G2192](#) [G3588](#) [G2365](#) [G0846](#) [G4151](#) [G0169](#) [G2064](#)
- προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ,
 sumungkem dhateng ing- suku Panjenenganipun,
[G4363](#) [G4314](#) [G3588](#) [G4228](#) [G0846](#)

| Amarga ing nalika iku uga banjur ana wong wadon, kang anake wadon kapanjangan dhemit, sawise krungu bab Panjenengane, énggal-énggal marek sumungkem ana ing ngarsane.

- 26 ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφονίκισσα τῷ γένει, καὶ
 Ing- nanging tiyang-èstri punika Yunani, Sirofinisia saking- bangsa, lan
[G3588](#) [G1161](#) [G1135](#) [G1510](#) [G1674](#) [G4949](#) [G3588](#) [G1085](#) [G2532](#)
- ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς
 nyuwun Panjenenganipun supados ing- dhemit nundhung saking ing-
[G2065](#) [G0846](#) [G2443](#) [G3588](#) [G1140](#) [G1544](#) [G1537](#) [G3588](#)
- θυγατρὸς αὐτῆς.
 putra-èstrinipun piyambakipun.
[G2364](#) [G0846](#)

| Wong wadon iku bangsa Yunani, saka ing tanah Siro-Fenisia. iku nyuwun marang Gusti Yesus, karsaa nundhung setane saka ing anake.

- 27 καὶ ἔλεγεν αὐτῇ, Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα;
 Lan ngandika dhateng-piyambakipun, Lilanana rumiyin dipun-tuwuki ing- lare-lare;
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G0863](#) [G4412](#) [G5526](#) [G3588](#) [G5043](#)
- οὐ γάρ ἐστιν καλόν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ τοῖς
 boten amargi punika saé mendhet ing- roti saking- lare-lare, lan dhateng-
[G3756](#) [G1063](#) [G1510](#) [G2570](#) [G2983](#) [G3588](#) [G0740](#) [G3588](#) [G5043](#) [G2532](#) [G3588](#)
- κουαρίους βαλεῖν.
 segawon-alit mbucal.
[G2952](#) [G0906](#)

| Tumuli dipangandikani dening Gusti Yesus: “Cikbene bocah-bocah padha wareg dhisik, sabab dudu samesthine njupuk roti sing disadhiyakake kanggo anak-anak, banjur diuncalake marang kirik.”

28 ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ, Ἰησοῦ, Κύριε; καὶ
 Ing- nanging mangsuli lan matur dhateng-Panjenenganipun, Ἰησοῦ, Gusti; lan
[G3588](#) [G1161](#) [G0611](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3483](#) [G2962](#) [G2532](#)

τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν
 ing- segawon-alit wonten-ing-ngandhap ing- méja sami-dhahar saking ing-
[G3588](#) [G2952](#) [G5270](#) [G3588](#) [G5132](#) [G2068](#) [G0575](#) [G3588](#)

ψυχίων τῶν παιδίων.
 rêmèh-rêmèh saking- lare-lare.
[G5589](#) [G3588](#) [G3813](#)

Nanging unjoke wong wadon mau: "Kasinggihan, Gusti, nanging kirik inggih sami nedha kaceranipun putra-putra ing ngandhap meja."

29 καὶ εἶπεν αὐτῇ, Διὰ τοῦτον τὸν λόγον, ὕπαγε;
 Lan ngandika dhateng-piyambakipun, Amargi punika ing- pangandika, késaha;
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1223](#) [G3778](#) [G3588](#) [G3056](#) [G5217](#)

ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς θυγατρὸς σου τὸ δαιμόνιον.
 sampun-medal saking ing- putra-èstri panjenengan ing- dhemit.
[G1831](#) [G1537](#) [G3588](#) [G2364](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1140](#)

Ing kono Gusti Yesus banjur ngandika marang wong wadon iku: "Marga saka tembungmu kang mangkono iku, wis mundura, dhemite wis metu saka ing anakmu."

30 καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, εὔρεν τὸ
 Lan sasampunipun-késah dhateng ing- griyanipun piyambakipun, manggih ing-
[G2532](#) [G0565](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3624](#) [G0846](#) [G2147](#) [G3588](#)

παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην, καὶ τὸ δαιμόνιον
 laré sampun-dipun-sèlèhaken wonten-ing ing- amben, lan ing- dhemit
[G3813](#) [G0906](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2825](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1140](#)

ἐξεληλυθός.
 sampun-medal.
[G1831](#)

Wong wadon mau tumuli mulih, anake ketemu turon ing amben, dhemite wis lunga.

31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου, ἦλθεν διὰ Σιδῶνος,
 Lan malih sasampunipun-medal saking ing- wates Tirus, rawuh liwat Sidon,
[G2532](#) [G3825](#) [G1831](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3725](#) [G5184](#) [G2064](#) [G1223](#) [G4605](#)

εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων
 dhateng ing- seganten saking- Galiléa, ngantos tengah saking- wates
[G1519](#) [G3588](#) [G2281](#) [G3588](#) [G1056](#) [G0303](#) [G3319](#) [G3588](#) [G3725](#)

Δεκαπόλεως.
 Dekapolis.
[G1179](#)

Sawise iku Gusti Yesus jengkar saka wilayah Tirus lan tindak menyang sagara Galilea, ing satengah tlatah Dekapolis, nglangkungi Sidon.

32 Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιλάλον, καὶ
 Lan sami-mbeta dhateng-Panjenenganipun tiyang-budheg lan tiyang-cadel, lan
[G2532](#) [G5342](#) [G0846](#) [G2974](#) [G2532](#) [G3424](#) [G2532](#)

παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα.
 sami-nyuwun Panjenenganipun supados numpangaken dhateng-piyambakipun ing- asta.
[G3870](#) [G0846](#) [G2443](#) [G2007](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5495](#)

Banjur ana wong kang nyowanake wong budheg bisu lan nyuwun supaya Gusti Yesus karsaa numpangi asta.

- 33 καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ'
Lan sasampunipun-mendhet piyambakipun saking ing- tiyang-kathah piyambakan
[G2532](#) [G0618](#) [G0846](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3793](#) [G2596](#)
- ιδίαν, ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς τὰ ὦτα
dhateng, nyèlèhaken ing- driji-drijinipun Panjenenganipun dhateng ing- kupingipun
[G2398](#) [G0906](#) [G3588](#) [G1147](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3775](#)
- αὐτοῦ, καὶ πτύσας, ἦψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ,
piyambakipun, lan sasampunipun-ngidoni, ndemèk ing- ilat piyambakipun,
[G0846](#) [G2532](#) [G4429](#) [G0680](#) [G3588](#) [G1100](#) [G0846](#)

Wong mau nuli kapisahake saka wong akeh dening Gusti Yesus, didhewekake. Kupinge banjur dilebeti ing racikane, nuli kecoh lan ndemok ilate wong mau.

- 34 καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, καὶ λέγει
lan sasampunipun-tumenga dhateng ing- langit nggresah, lan ngandika
[G2532](#) [G0308](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3772](#) [G4727](#) [G2532](#) [G3004](#)
- αὐτῷ, Ἐφφαθά, ὃ ἐστίν, Διανοίχθητι.
dhateng-piyambakipun, Éfata, ingkang inggih, Mekara.
[G0846](#) [G2188](#) [G3739](#) [G1510](#) [G1272](#)

Sawise mangkono Gusti Yesus banjur tumenga ing langit lan unjal ambegan, nuli ngandika marang wong mau: "Efata!" tegese: mengaa!

- 35 καὶ «ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἶ ἀκοαί, καὶ» εὐθύς ἐλύθη ὁ
Lan «menga piyambakipun ing- kupingipun, lan» énggal ucul ing-
[G2532](#) [G0455](#) [G0846](#) [G3588](#) [G0189](#) [G2532](#) [G2112](#) [G3089](#) [G3588](#)
- δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς.
blenggunipun saking- ilat piyambakipun, lan ngandika leres.
[G1199](#) [G3588](#) [G1100](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2980](#) [G3723](#)

Sanalika kupinge padha kabuka, ilate kaudharan, banjur bisa caturan teteh.

- 36 καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν.
Lan paring-dhawuh dhateng-tiyang-tiyang-punika supados sinten-kémawon sampun-ngandika.
[G2532](#) [G1291](#) [G0846](#) [G2443](#) [G3367](#) [G3004](#)
- ὅσον δὲ αὐτοῖς διεστέλλετο αὐτοῖ, μᾶλλον
Sangsaya nanging tiyang-tiyang-punika dipun-dhawuhi piyambakipun, sangsaya
[G3745](#) [G1161](#) [G0846](#) [G1291](#) [G0846](#) [G3123](#)
- περισσότερον ἐκήρυσσον.
langkung-kathah sami-martosaken.
[G4053](#) [G2784](#)

Wong-wong kang ana ing kono padha kaweling dening Gusti Yesus, supaya aja padha nyritakake lelakon iku marang sapa bae. Nanging saya dilarang, malah saya nemen anggone padha martakake.

37 καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες, Καλῶς πάντα πεποίηκεν:
Lan langkung-sanget sami-gumun, ngandika, Saé sedaya sampun-katindakaken:
[G2532](#) [G5249](#) [G1605](#) [G3004](#) [G2573](#) [G3956](#) [G4160](#)

καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν, καὶ [τοὺς] ἀλάλους
lan tiyang-tiyang-ingkang- budheg damel mireng, lan [tiyang-tiyang-ingkang] bisu
[G2532](#) [G3588](#) [G2974](#) [G4160](#) [G0191](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0216](#)

λαλεῖν.

ngandika.

[G2980](#)

| Kabeh wong padha kaeraman banget lan padha calathu: “Panjenengane iku ndadekake becik samubarang kabeh, sing budheg dadi bisa krungu, sing bisu bisa caturan.”